

Jussi Adler-Olsen

Eén raam, geen sleutel

Vertaald door Kor de Vries

2024 Prometheus Amsterdam

Opgedragen aan Louie, onze heerlijke energieboom

Oorspronkelijke titel *Syv kvadratmeter med lås*

© 2024 Jussi Adler-Olsen

© 2024 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Kor de Vries

Omslagontwerp Robbie Smits

Foto auteur Tine Harden

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 4768 6

PROLOOG I

2005

‘Beginnen ze nou weer met dat gezeik?’ Anker gooide het voorportier open en strekte zijn arm over de voorruit. ‘Je kunt toch net in die hoek waarin ze hem hebben geplakt geen bal zien.’

‘Laat me raden,’ bromde Hardy vanaf de achterbank. Hij keek naar de sticker waarmee Anker zat te zwaaien.

‘Oké, een nieuwe variant,’ ging hij verder. “De drie musketiers van het hoofdbureau”. De collega’s op het bureau zijn allemachtig creatief geworden, zeg.’

‘Ze zijn gewoon jaloers dat wij drieën zo goed samenwerken, Hardy,’ zei Carl vanuit de chauffeursstoel. ‘Maar kijk daar eens.’ Hij wees naar de overkant van de straat. ‘Kijk eens naar die twee mannen in dat inhammetje. Die linker, is dat niet de messentrekker die we zoeken?’

Hardy leunde naar voren tussen de twee anderen, die voorin zaten. ‘Nee, dat is zijn broer. Maar dan komt hij er vast zo aan.’

‘Als wij de drie musketiers zijn, ben ik in elk geval niet Aramis, die heilige hufter, ook al ben ik de kleinste van ons drieën,’ klonk het droogjes van Anker.

Carl schudde een paar keer snel met zijn hoofd. ‘Waarom niet, ouwe jongen? Aramis was toch ook een beetje een charmeur.’

‘Nee, dat was die grote, die zo dronk,’ interrumpeerde Hardy. ‘Dat moet ik dan wel zijn.’

Op de voorstoelen begonnen ze te grinniken. ‘Het vrouwelijk geslacht en Hardy’, dat was een kwestie op zich.

‘Hou op, zeg. Denken jullie dat ik mezelf niet ken?’ steunde Hardy. ‘Vrouwen! Die zijn om gek van te worden.’

‘Heb je eigenlijk iets te klagen?’ vroeg Anker. ‘Minna is toch om op te vreten, zeg.’

Carl keek de straat af en deed alsof hij het niet hoorde. Het was niet de eerste keer dat Anker precies Carls gedachten verwoordde.

‘Ja, dat is ze en dat weet ze ook.’

Nu klonk er geschreeuw van het trottoir aan de overkant en Hardy draaide het raampje een stukje naar beneden. ‘Ik ben het zo beu dat ze met Jan en alleman zit te flirten, ook met jullie beiden.’

Anker draaide zich naar hem om. ‘Ach, Hardy, arme jongen, jullie hebben het toch goed samen? Niet zoals Elisabeth en ik. Ik denk in elk geval dat ik binnenkort bij een goede vriend een bank moet lenen.’

‘Je weet dat je bij mij thuis altijd welkom bent, hè?’ vroeg Carl.

‘Of bij ons thuis,’ voegde Hardy eraan toe.

Anker wuifde naar de achterbank en kneep Carl in zijn schouder. ‘Dank, vrienden, wat een hartelijkheid!’

‘Ik denk dat onze man er nu aan komt,’ kwam het van Hardy.

‘Dat is zijn vriendin, joh. Maar jij hebt misschien nog nooit een vrouw gezien met een broek aan,’ plaagde Anker.

‘Maar vertel eens, Carl,’ ging Anker verder. ‘Hoelang zijn Vigga en jij eigenlijk al uit elkaar? Moeten jullie niet eens scheiden?’

Carl onderdrukte een grijns. Vigga was het meest wonderlijke wezen op aarde. Geen enkele man met ook maar een klein beetje verstand kon beweren dat Vigga een match voor het leven was. Maar om haar nu helemaal los te laten lag ook niet echt voor de hand.

‘Dan hoop jij misschien op een vrijgeleide, Anker?’ zei Carl. ‘Of heb je al iets anders in voorbereiding?’

Anker glimlachte scheefjes. ‘Altijd! Ik heb er nu eentje ontmoet en dat is echt een wilde meid. Ze zit vol verrassingen. Ken je het type?’

Carl knikte. Verrassingen waren ook Vigga’s specialisme.

Anker kneep zijn ene oog dicht. ‘Zij hier is in elk geval met een voorstel gekomen dat een man niet kan afslaan. Als ik niet oppas, wordt ze mijn dood nog.’

Hardy schudde zijn hoofd over hem en opende het portier. Er was iets wat zijn aandacht had getrokken.

Oké, dacht Carl. Die informatie was nieuw, maar zo was het telkens wanneer ze met zijn drieën aan het werk waren. Het verschil tussen hen en drie tieners met een bobbel in hun broek was alleen hun leeftijd. Geen ander team op het bureau voelde zich zo goed in elkaars gezelschap, dat stond vast.

‘Ze klinkt gevaarlijk en buitengewoon interessant. Wie is het dan, Anker?’ vroeg Carl.

Hij zat een moment voor zich uit te staren, alsof hij zich al dicht bij de verboden boom in het paradijs bevond.

Toen toonde hij de glimlach die de verdediging van de meeste vrouwen liet verdwijnen. ‘Dat weet je toch wel, Carl!’

Toen zette Hardy het op een lopen.

‘Kom, jongens, nu hebben we hem,’ riep hij terwijl hij de rijbaan over sprintte.

PROLOOG II

Zaterdag 26/12/2020

‘Durf je te herhalen wat je zojuist hebt gezegd, Eddie? Durf je dat, slapjanus die je d’r bent?’

Eddie Jansen sloeg zijn blik neer om de man niet te provoceren, maar toch voorkwam hij de klap niet.

‘We hebben een duidelijke afspraak, toch? Dus wat dacht je ervan je eraan te houden?’ zei hij terwijl de pieptoon in Eddies ene oor luider werd.

Eddie knikte voorzichtig. Hij hoopte echt dat het zijn wanhoop verborg, want het laatste waar hij zin in had was om het met de mensen die aan de touwtjes trokken aan de stok te krijgen, en in hun plaats met deze man met de twee verschillend gekleurde ogen.

Hij moest zich aan de afspraak met hen houden, zei de man, alsof Eddie dat niet wist. De kern van de zaak was dat hij dat met alle geweld moest doen, anders kon het gruwelijk fout aflopen.

Die verdomde afspraak!

Jarenlang was hij door de hoeveelheid smeergeld verblind geweest en dat was logisch. Want met een salaris als rechercheur bij de Rotterdamse politie was dat maar een druppel in de zee vergeleken met wat zij hem voor zijn diensten en informatie hadden aangeboden. Daarom had Eddie toegeslagen, en zoals verwacht was het makkelijk verdiend geld, dat hij onmiddellijk aanwendde om een aangenamer leventje te leiden, cadeaus voor zijn geliefde en later voor hun doch-

tertje te kopen, hypotheekaflossingen voor het zomerhuisje te doen en voor afbetalingen van zijn boot en van de auto's. Vanaf dat moment was het definitief afgelopen geweest met zich zorgen maken over zijn financiën en de bijkomende slapeloze nachten daarover.

Maar nu kwam toch de dag van de afrekening. Natuurlijk kwam die.

Meerdere keren had hij gearzeld bij de opdracht die de man tegenover hem nu van hem eiste dat hij die afhandelde. Want vergeleken met al het andere onderscheidde deze opdracht zich door een onmiskenbare compromisloosheid en gewelddadigheid. En hoewel hij in de loop van de jaren onoplettend en slordig was geweest, was het toch een onbezorgde tijd geweest, en de eisen van zijn werkgevers waren ogenschijnlijk minder hoog geworden. Wat was er dan om zo bang voor te zijn?

Eddie probeerde zijn trillende handen onder controle te houden. Was het probleem in werkelijkheid dat hij langzamerhand de moed had verloren om te doen wat hij kreeg opgedragen? Maar dat had toch helemaal geen zin, het kon hem alles kosten.

Hij haalde een keer diep adem en sprak bijna fluisterend en met zijn blik naar beneden gericht. 'Wij... nee, opnieuw. Ik beloof dat ik hem te grazen zal nemen. Het zal precies zo gaan als we hebben afgesproken, daar kun je op vertrouwen.'

Op het moment dat hij zijn blik opsloeg, keek hij rechtsreeks in de contouren van een pistoolmond, die een tel later tegen zijn voorhoofd werd geduwd.

De grote man hield het pistool vast en vertrok geen spier, maar zijn stem was ijszig koud. 'Je hebt die opdracht nu al dertien jaar liggen, en je was totaal niet voorbereid toen onze spullen bij de man op zolder in een koffer werden teruggevonden. En nu vertel je dus, alsof het niets is, dat de man is gearresteerd en dat hij op dit moment door de Deense politie is vastgezet. Realiseer jij je eigenlijk wel hoe verrekte ernstig het voor ons allemaal zou zijn als hij er plotseling op los begint te snateren?'

'Ja, maar...'. Het klikgeluid van de trekker die werd overgehaald zorgde ervoor dat Eddies lichaam begon te schokken.

De man lachte. 'Ja, wat een schok hè, Eddie? Zoals bij een ter dood veroordeelde Chinees die is neergeknield naast anderen die op een nekschot wachten en zien hoe de stakker uit pure shock opspringt

bij het schot dat zijn buurman doodt. Ja, het is vast niet zo'n prettige gedachte maar jij zou een van hen kunnen worden, Eddie, dus het is wel een ernstige zaak. Want je kunt er zeker van zijn dat als we een tweede keer in dezelfde situatie komen te staan als nu, er een patroon in de kamer zit, begrepen? Dus laat ons zien wat je kunt, we durven geen risico te lopen met wat Carl Mørck weet en wat hij van plan kan zijn.'

Eddie keek uit het raam over het verduisterde Schiedam en de Louis Raemaekersstraat, waar het verkeerslicht onder aan de flat op groen sprong. Over een paar minuten zou zijn vrouw Femke samen met hun kleine kabouter in de woning staan nadat ze de hele dag bij haar oude collega Siri waren geweest. Ze zou naar zijn bezoek glimlachen en achteraf zou Femke Eddie vragen wie de man was die zo laat langskwam. Maar bij dat deel van zijn leven moest ze in geen geval betrokken worden.

'Natuurlijk, ja! Ik heb het begrepen.' Hij knikte en duwde voorzichtig de pistoolloop bij zijn gezicht vandaan. 'Ik neem vanavond al contact op met de Denen.'

I

Zaterdag-zondag 26-27/12/2020

CARL

De situatie waarin Carl zich op dit moment bevond voelde ongeveer als de nevel van onschuld die destijds zo onplezierig optrok na je kinderjaren. Toen hij voor de eerste keer opeens leerde om alles een beetje té helder te zien en de leugens te voelen bijten. Of wanneer je de onrechtvaardigheid na een onverdiende oorvijg op je wang voelde branden. Als in je jongere jaren je liefde niet werd beantwoord, of later in je volwassen leven, als het bedrog van je geliefde zonder waarschuwing vooraf voor je oprees.

Carl herinnerde zich deze gevoelens op het moment dat zijn meest gewaardeerde collega, chef Moordzaken Marcus Jacobsen, de handboeien om zijn polsen klikte, en daarbij een stuk strakker dan noodzakelijk. En nog meer toen ze hem bij Mona vandaan trokken en hem in de wachtende politieauto duwden, terwijl zij hem vanaf de stoep gebaarde dat hij er niet alleen voor stond.

Slechts een schrale troost.

Beter werd het ook niet toen de agent voorin de chauffeur de opdracht gaf om niet naar het hoofdbureau van politie te rijden, maar rechtstreeks naar Vestre Fængsel.

‘Ho, nee, wat doen jullie? Dit is niet goed. Waarom brengen jullie me niet naar de beveiligde afdeling op het bureau?’ had hij gevraagd en hij had geen antwoord gekregen. Hij hoorde slechts gemompel van de voorstoel en dat de naam Marcus Jacobsen meerdere keren werd vermeld.

Carl leunde voorzichtig naar de voorstoelen toe, zodat de handboeien achter zijn rug zijn bloedsomloop niet blokkeerden. Het stond nu volkomen vast dat hoewel hij als een paard had gewerkt op het bureau en decennialang moeilijke, haast onmogelijke zaken had opgelost, hij vanaf dit moment van zijn collega's niet hoefde te rekenen op welke vorm van steun dan ook.

Wat had hij ook eigenlijk verwacht?

Hoe vaak had hij niet zelf een arrestant begeleid naar deze troosteloze mastodont van een gevangenis? Hoe vaak had een snikkende arrestant onderweg vanaf de achterbank niet geprobeerd zich met alle mogelijke en onmogelijke dingen te verdedigen? Met onschuld, berouw, een gezin dat zou achterblijven, en telkens tevergeefs welteverstaan. Elke arrestant moest gewoon de belediging en de vernedering tot aan de voorgeleiding accepteren. Hij had deze criminelen ook niet vergezeld om hun zielenherder te spelen. Op dat moment in het proces was je schuldig totdat het tegendeel was bewezen.

Terwijl de dienstauto zich deze tweede kerstdag 2020 door de ijskoude, donkere straten voortbewoog waar guirlandes en kerstharten geen functie meer hadden, probeerde Carl zich voor te stellen welke verdediging hij in deze situatie naar voren kon brengen.

Maar waartegen moet ik me überhaupt verdedigen? dacht hij. Hij was gearresteerd nadat ze net de zaak rond Sisle Park hadden opgelost en Gordon hadden bevrijd. Waaraan had hij zich schuldig gemaakt waardoor hij nu hier zat? Onwil om zich te engageren in de reeks moorden die met een spijkerpistool waren gepleegd? Naïviteit omtrent het doen en laten van zijn collega Anker Høyer? Zijn verdenking dat Anker zelf drugs gebruikte? Zijn onnozele goedheid om Ankers koffer te bewaren zonder vragen te stellen over de inhoud? De onverschilligheid dat hij die koffer zo veel jaar op zolder had liggen zonder er ook maar een moment bij stil te staan? Een koffer die tjokvol zat met harddrugs en een aanzienlijke hoeveelheid contant geld in verschillende valuta. Mijn hemel, had hij hem nou maar opengebroken voor er anderen bij kwamen, dan had hij hem zelf kunnen afgeven. Het was ook haast een doodzonde dat hij zo'n lachwekkend blind vertrouwen had gehad dat, als het erop aankwam, niemand hem, de trouwe rechercheur, ervan zou verdenken iets crimineels te kunnen doen. Hij wist domweg niet wat zijn verdediging zou kunnen

zijn, alleen dat zijn collega's in de auto niet zouden willen luisteren naar zijn onschuldverklaringen of verdriet dat zijn gezin nu alleen was, wat moesten ze daarmee? Ze wilden slechts spijt, bekentenissen en berouw horen, maar die kregen ze niet. Dus Carl zweeg toen ze door de gevangenispoort reden en ze hem verder begeleidden naar een winterbleke, vermoeide gevangenenbewaarder bij de intakeprocedure.

Het registratieformulier voor gevangenen dat een van de politieagenten overhandigde werd zorgvuldig door een matte bril bestudeerd en de gevangenenbewaarder sloeg zijn blik op en constateerde daarop kort dat er geen gerechtelijke isolatie was geëist, iets wat hem verbaasde omdat het een prominente politieman betrof.

Ook Carl was verbaasd. Geen gerechtelijke isolatie, wat bedoelde de man?

'Hé, luister eens,' zei hij. 'Ik heb gegarandeerd velen van de mensen die daar nu zitten achter de tralies gekregen. Dus daarom...'

'Je kunt krijgen wat ik heb,' interrumpeerde de gevangenenbewaarder.

Dat belofde niet veel goeds, en het belofde ook niet veel goeds toen Carls collega's nalieten hem te groeten terwijl hij verder werd geleid en werd verzocht zijn kleren uit te trekken.

De verbleekte gevangenenbewaarder die hem moest fouilleren keek hem met dezelfde minachting aan als Marcus Jacobsen had gedaan toen hij hem zijn rechten als arrestant had voorgelezen.

'Nou, kijk eens aan, zeg! De hooggeëerde Carl Mørck, niet te geloven,' zei de man terwijl hij Carls kleren op een stapeltje gooide. 'Er zijn vast wel een paar personen op de vleugel die daar veel plezier aan kunnen beleven. Je moet er in elk geval niet op rekenen dat er ook maar één gedetineerde in dit etablissement is die graag in jouw schoenen wil staan,' ging hij verder en hij duwde Carl een bundeltje schone kleren in de armen.

Hoewel Carl het had zien aankomen raakten de woorden hem meer dan hem lief was. Hij had er misschien op gerekend dat er een zekere avontuurlijke poort naar een oplossing zich zou openen. Waar bleef die poort nou?

Toen hij verder werd geleid door de welbekende smalle, kleurloze gang en langs afgebladderde traliewanden naar de oostvleugel met zijn indrukwekkende wirwar aan trappen, relingen, veiligheidsnetten

en ontelbare celdeuren naar cel 437 verdween de laatste beschermende pantserlaag om hem heen en Carl begon te zweten. Hier wist hij pas echt dat als er nog een naïef restje rechtvaardigheidsgevoel in hem bestond, dit zo meteen zou verdwijnen, op het moment waarop de zware deur met een onherroepelijke klik achter hem dichtviel.

Carl liet zijn blik door de grote, kale gevangenisvleugel met de koude lampen ronddwalen, voordat hij in de cel werd geleid en de sleutel aan de buitenkant van de deur werd omgedraaid. Natuurlijk had hij tijdens zijn lange carrière talloze gevangencellen gezien, maar niet eerder was een zwarte, smalle matras als die vóór hem lag zijn matras geweest. Daarop moest hij zonder Mona aan zijn zij rust proberen te vinden. Op deze matras zou hij morgenvroeg niet door de ongecontroleerde duik van zijn dochter boven op hem worden gewekt en op deze matras zou hij niet wakker worden met de hoop dat de volgende glorende dag iets goeds voor hem in petto had.

Carl bestudeerde het beschadigde communicatiebord boven het bed en las wat een voormalig gedetineerde met balpen en ondertussen half verdwenen letters had geschreven.

Alles bij elkaar ontmoedigende boodschappen, geen kleine lichtjes in het donker.

Hij was net in een soort van slaap terechtgekomen, nadat hij het grootste deel van de nacht had geprobeerd na te denken over wat er moest gebeuren en gedaan, toen er op de deur werd gebonkt en een ruwe mannenstem schreeuwde dat ze heel goed wisten wie hij was en dat ze hem wel zouden pakken. Toen verstomde de stem, klaarblijkelijk goed op weg geholpen door een paar penitentiair beambten die de agressieve man wegjoegen.

Maar de woorden waren onherroepelijk uitgesproken: ‘We nemen je heus nog wel te grazen, vieze vuile smeris.’

Carl steunde op zijn ellebogen en haalde diep adem. Dan was het getreiter nu begonnen en had de werkelijkheid hierbinnen meer reëliëf gekregen. ‘Te grazen nemen’ betekende ‘vermoorden’. ‘Vieze vuile smeris’ dat hij het ook verdiende. Vanaf nu kon het niet anders dan levensgevaarlijk worden om Carl Mørck te zijn. Hij slikte een keer bij de gedachte aan al die keren dat het voor een gevangengezette politieman verkeerd was afgelopen. Hij hoopte dat hij een toegevoegd advocaat kreeg die hem uit de vuurlinie wist te halen. Ofwel

door vrijlating na de voorgeleiding of door hem in isolatie te laten plaatsen, waarop hij als gevangengezeten politieman recht zou moeten hebben.

Daarnaast moest hij op een of andere manier met Rose, Assad en misschien ook Gordon praten, als de stakker tenminste niet al te veel was getekend door de gewelddadige gebeurtenissen tijdens de kerstdagen, toen hij na meerdere dagen opgesloten te hebben gezeten zo dicht bij een executie door Sisle Park was geweest. De drie moesten keihard met zijn zaak bezig zijn en proberen erachter te komen wat er in de spijkerpistoolzaak was gebeurd, gezien de zaken plotseling zich zo heftig hadden ontwikkeld. Ten slotte was het fundamenteel dat Mona in haar functie van psycholoog op het politiebureau het recht kreeg hem te bezoeken buiten wat er voor naaste verwanten gangbaar was.

Het fundament voor de zaak waar men de aanklacht tegen hem aan wilde ophangen lag vijftien jaar terug. De hoofdgetuige, alias de primair aangeklaagde, was zijn oud-collega Anker Høyer, en Anker was immers in 2007 op Amager om het leven gekomen, terwijl hun andere collega, Hardy Henningsen, bij diezelfde gebeurtenis door een schot in zijn rug invalide was geworden. Dus wie kon er behalve de derde betrokkene bij het schietincident, namelijk hijzelf, nog getuigen? Kon Hardy dat? Wilde hij dat? Stond hij eigenlijk wel aan Carls kant?

Carl liet zich achteroverzakken op de dunne matras en voelde het gewicht van zijn onmacht. Een klotezaak, dat was het, en alles wees in de richting van zijn ooit zo goede vriend en collega Anker Høyer. Als Anker er niet was geweest zou Carl hier niet liggen, dat wist hij zeker. Anker was het soort politieman dat zichzelf niet zijn hele leven in dezelfde rol zag, dat hadden ze toen al in de gaten. Hij had ambities en voor Anker kwamen Anker en Ankers behoeften altijd op de eerste plaats. Daarom gooide zijn vrouw hem eruit, daarom zocht hij voortdurend naar mogelijkheden die hem hoger op de sociale ladder konden brengen. Voor Anker stond dat synoniem aan geld verdienen en veel geld ook. Waarom had Carl niet gezien dat dit een probleem zou kunnen worden? Maar dat Anker corrupt zou zijn en medeschuldig aan drugshandel en nog ergere feiten had hij evenwel nooit geloofd. Ook niet dat het Ankers dood in die schuur op Amager zou betekenen. Hier lag hij nu onder de verdenking dat hij Ankers me-

deplichtige was. Om eerlijk te zijn kon hij zich van de dingen die destijds waren gebeurd niet veel meer herinneren.

Nooit had hij zo vurig gewild dat zijn oude vriend Hardy nu naast hem had kunnen zitten, zodat ze samen konden proberen te begrijpen en te ontraadselen wat er in 2007 in de zogenoemde ‘spijkerpistoolzaak’ kon zijn gebeurd. Carl zuchtte opnieuw, want hij wist het immers best. Precies dat was een droombeeld, omdat de verlamde Hardy op dit moment in Zwitserland met een maandenlange alternatieve en waarschijnlijk zinloze revalidatie bezig was. Hoe zou hij hieraan kunnen meedoen?

In de uren daarna probeerde hij de fragmenten uit het verleden bij elkaar te sprokkelen en ze aan elkaar te koppelen. Wat was hij stom geweest als hij ze op deze manier achter elkaar voor zich zag. Ankers gestolen spullen hadden in een koffer bij hem op zolder verstopt gelegen. Hardy en hij hadden zich naar Amager laten lokken en de onregelmatigheden in Ankers gedrag genegeerd. Hij had verzuimd om achteraf in de gebeurtenissen te duiken. De monteurs die in Sorø met een spijkerpistool waren vermoord, net als dat het geval was geweest voor hun oom Georg Madsen, de oude man op Amager. Hij had verzuimd zich voldoende te interesseren voor wat de slachtoffers, bij wie de schedels met spijkers waren doorboord, eigenlijk hadden gedaan om hun leven zo smadelijk te eindigen.

Carl concentreerde zich op een vlek aan het plafond en bleef staren terwijl hij zijn excuses achter elkaar zette. In de eerste plaats dat de dood van Anker en de invaliditeit van Hardy hem bijna van zijn stuk hadden gebracht met twee opeenvolgende inzinkingen en een op hol geslagen posttraumatisch stressyndroom dat hij natuurlijk niet wilde erkennen. Daarnaast een vervloekte goedgelovigheid die eigenlijk niets voor hem was.

Zondagmorgen werd Carl na een ellendige nacht om 8.30 uur naar het centrum gereden en in de cel van de rechtbank gezet. Vijftien minuten voor de rechtszaak werd vastgesteld werd hij naar een zijvertrek geleid waar zijn onbekende verdediger zat te wachten.

Carl zuchtte toen hij de man zag. Een korte blik op zijn haveloze groene loden jas en ongeschoren gelaat was voldoende om te bepalen dat Carl er niet van uit kon gaan dat hij van hem enige hulp kon verwachten. Zo’n type toegevoegd advocaat dat kennelijk een glo-

rieuze carrière als steradvocaat had opgegeven, carrières die volgens slechte tv-series na hun universitaire opleiding op rechtenstudenten liggen te wachten. Maar wat kon je ook verlangen? De keuze aan vrije, zeer gemotiveerde advocaten was waarschijnlijk niet heel groot op een derde kerstdag, en dan bovendien ook nog op een zondag.

‘Is mijn vrouw op de hoogte gebracht dat ik vandaag als eerste word voorgeleid?’ vroeg hij.

De advocaat haalde zijn schouders op. ‘Dat weet ik eigenlijk niet, het komt bijna over alsof het zojuist is besloten.’ Hij streek zijn glanzende haar glad. ‘Adam Bang is de naam,’ zei hij en hij greep Carls hand. ‘Ik heb mijn twee kleinsten van drie en vijf bij mij dit weekend, dus ik moest eerst mijn zus zover zien te krijgen om langs te komen en op ze te passen. Dus neem me niet kwalijk hoe ik eruitzie.’ Hij probeerde zijn scheve dasknoop enigszins te fatsoeneren. ‘Ik heb niet eens kunnen douchen.’

Heel verzachtend dat hij het toegaf.

In de zaal waar de voorgeleiding plaatsvond constateerde Carl met een enkele blik dat geen van zijn naasten of vrienden van afdeling q aanwezig was. Daarentegen stonden journalisten van de Kopenhaagse kranten klaar en daarbij kwamen de politiemensen die bij zijn aanhouding aanwezig waren geweest, en onder hen vermoedelijk ook mensen van de DOP, De Onafhankelijke Politieautoriteit, die het verdere onderzoek moest uitvoeren, omdat er werd geoordeeld dat Carl, net als dat voor Anker Høyer het geval was geweest, deze illegale activiteiten in diensttijd had gepleegd. Carl keek of er vriendelijk ingestelde gezichten op de zwarte toehoordersstoelen zaten, maar vond er slechts één en dat was van inspecteur Bente Hansen. Ze ving zijn blik en knikte hem met een voorzichtige glimlach kort toe, maar Carl sloeg onbeholpen zijn blik neer. Denk je eens in dat zij hier voor hem was, dat was echt ontroerend. Misschien moest hij Rose vertellen dat het q-team waarschijnlijk op een helpende hand van haar kon rekenen.

‘Wat is hier in hemelsnaam aan de hand?’ fluisterde hij naar zijn advocaat. ‘Wat doen die journalisten hier? Die persmusketen moeten gewoon weg hier en snel ook. Weet je hoe ze over mijn arrestatie hebben gehoord?’

Carl draaide zich om naar Marcus Jacobsen, die op de eerste toe-

hoordersrij achter hem zat. ‘Is dit jouw werk, Marcus?’ vroeg hij terwijl hij naar de al schrijvende journalisten knikte.

De chef Moordzaken schudde zijn hoofd. ‘Nee, helaas waarschijnlijk de tamtam. De informatie komt naar verluidt uit Vestre Fængsel, dus dat is natuurlijk betreurenswaardig.’ Hij kon zichzelf niet eens dwingen Carl in de ogen te kijken of zijn naam te noemen. Het was verontrustend kil in de zaal. Nog nooit had Carl teleurstelling zo duidelijk gemanifesteerd zien worden.

Carl liet hem daar niet mee weggkomen. ‘Ah! En waarom hebben jullie me vannacht dan niet op het bureau laten zitten, zodat dit circus vermeden had kunnen worden?’

De chef Moordzaken wendde zich tot de ‘Snuffelhond’, Leif Lassen, chef van de afdeling Narcotica, die naast hem zat, en hem iets in zijn oor fluisterde.

‘De cel op het hoofdbureau is tegenwoordig alleen voor buitenlanders, daarom,’ zei Marcus kort toen ze eindelijk oogcontact hadden.

Dat was de tweede keer in een etmaal dat Carl hem een oplawaai had kunnen geven.

Toen kwam de officier van justitie binnen en nam plaats, en hij had duidelijk wel een douche kunnen nemen en om de man hing een geur als het zachte briesje op de begane grond van warenhuis Magasin du Nord.

De rechter die binnenstapte en achter het rechterlijke podium ging zitten terwijl iedereen ging staan was net als zijn advocaat en de officier van justitie voor Carl volstrekt onbekend.

Hierna werd het een korte seance. De officier was droog als zand op een zomerdag en raffelde het voorgeleidingsrapport af alsof het het Deense kampioenschap rappen betrof. Carl was nog net in staat op het informatiepaneel aan de muur rechts in de zaal door te lezen wat erin stond over de voorlopige hechtenis toen het rapport over de aanhouding al voorbij was. Zijn verdediger stond heel langzaam op en probeerde zich met zo veel overwicht op te richten als zijn kreukelige kleding dat mogelijk maakte en verzocht om dubbel gesloten deuren. De rechter zat een moment naar hem te kijken en daarna naar Carl en schudde toen zijn hoofd, alsof ze hadden verzocht om champagne en een schaal met kaviaar, maar legde toen toch een publicatieverbod op, waarna de journalisten opstonden en de

zaal verlieten. Er kwamen vermoedelijk luide protesten van de hongerige reporters. Hoe kon je een publicatieverbod opleggen als de naam al in de stad rondging en waar was het goed voor dat ze eruit werden gegooid? Was het niet in het belang van de beklagde dat iemand de zaak eerlijk en objectief versloeg?

Maar het hielp hen niets. Vanwege de veiligheid van deze prominente politiemans kon het niet anders.

Carl knikte erkentelijk naar de rechter, waarop de officier van justitie met heldere stem een aantal punten naar voren bracht die Carl zijn ogen deden opensperren. De aanklacht tegen hem luidde moord of medewerking aan moord, corruptie, diefstal en handel in verdovende middelen en Carl begreep er niets van, hoewel elk van de aanklachten van een argument vergezeld ging. Hij keek achterom naar de chef Moordzaken, die alles met een kille blik aanhoorde.

Carl schudde zijn hoofd en leunde naar zijn advocaat toe. 'Het is van begin tot einde een leugen, alles is grof verdraaid,' fluisterde hij, maar de verdediger verzocht hem met een handgebaar om te zwijgen, zodat hij zich op de formulering kon concentreren.

'Mijn cliënt verklaart zich aan alle ten laste gelegde feiten niet schuldig,' zei de verdediger nadat hij eerst met Carl had overlegd. Zo ver zaten ze in elk geval op dezelfde golflengte. Natuurlijk was hij niet schuldig. Hij klopte zijn verdediger voorzichtig op de schouder, zodat de chef Moordzaken achter hem het duidelijk kon zien, en daarna kreeg hij vier weken voorlopige hechtenis opgelegd.

Het donker viel over hem heen. De helft van de genoemde tenlasteleggingen kon minimaal vijf jaar gevangenisstraf opleveren en als de aanklachten niet werden weerlegd zou zijn voorlopige hechtenis meerdere keren worden verlengd.

Hij keek weer schuin naar het informatiepaneel, waarop werd vermeld dat meerdere artikelen in §762 van het Deense Wetboek van Strafvordering bij deze aanklachten gebruikt konden worden.

Carl zat in de val.

2

Zondag 27/12/2020

EDDIE JANSEN

‘Ja, na zijn voorgeleiding is hij direct weer in de gevangenis beland en op dit moment zit hij in een bezoekersruimte met zijn advocaat. Voor zover ik heb begrepen heeft de politie hem al heel kort verhoord.’

‘Verdomme, dat is echt niet goed, Eddie. Wordt hij in isolatie geplaatst?’ vroeg de man met de bijzondere ogen aan de lijn.

‘Nee.’ Eddie glimlachte voor zichzelf. ‘Voor zover ik ben ingelicht door onze man ter plekke wordt hij na het verhoor en consultatie met zijn advocaat teruggebracht naar cel 437, maar ik weet zeker dat hij snel in isolatie kan komen te zitten, misschien al vanaf vanmiddag.’

‘Wie heeft je geïnformeerd?’

‘Een van de bewakers die we al een aantal jaren op de loonlijst hebben staan. De man is goud waard en is vandaag aan het werk.’

‘Aan onze kant denken we dat een beloning voor de moord op de politieman honderdduizend euro moet zijn. Ben je het daarmee eens?’

‘Ja!’

‘Dus wat is het plan?’

‘Het zal gebeuren als de serveerwagen voor de lunch klaar is. Onze bewaker heeft een afspraak gemaakt met een gevangene, een nogal beperkte, eenvoudige jongeman die niets te verliezen heeft maar die op deze manier voor zijn familie kan zorgen.’

Eddie draaide zich om naar zijn collega's op het politiebureau in Rotterdam die zondagdienst hadden en die ieder afzonderlijk voorovergebogen met hun rapporten zaten te worstelen. Er hing nog steeds wat kerstversiering aan de muren maar de kerstsfeer was voorbij, want criminelen hadden als gebruikelijk lak aan zon- en feestdagen. Er was meer dan genoeg werk te doen.

Eddie had al twintig jaar met internationale informanten in het drugsmilieu gewerkt en sprak Engels met hen en daar keek niemand van op. Elke agent had zijn informanten, zo beschermde je hen het best. Eddie had gemakkelijk spel met zijn alternatieve bezigheden.

'Hoe zal deze uitgekozen dader het doen?' vroeg de man aan de lijn.

'Een messteek recht in het hart!' Eddie knikte zelfgenoegzaam. Over een paar uur zou hij contact opnemen met de kopstukken in het drugsmilieu en meedelen dat nu ook dit gat in die rottige oude klotezaak was gedicht.

Hij verbrak de verbinding, deed zijn bureaustapel open en trok een lade met hangmappen uit. Het dossier met de zaak was gearchiveerd onder het getal 2003. In die map stonden steekwoorden tot aan vandaag, zeventien jaar later. Vol data waarop mensen naar de eeuwige jachtvelden waren geholpen, data waarop drugstransporten waren verstoord en natuurlijk de data waarop Eddie was verzocht te reageren.

Voor een buitenstaander zou dit versleutelde abracadabra zijn maar voor Eddie waren deze notities zijn zekerheid dat als dingen gruwelijk fout gingen, hij te allen tijde als kroongetuige voor het wettelijk gezag kon optreden en afspraken kon maken die misschien niet zijn reputatie en baan maar wel zijn leven zouden kunnen redden.

Eddie was in 2003 in zijn persoonlijke misère terechtgekomen toen hun zomerhuisje in Bergen aan Zee bij een gedwongen verkoop onder de hamer kwam en Femke ontroostbaar was geweest. Ze had een behoorlijk vervallen, met schuld bezwaard maar ook zeer geliefd huisje van haar ouders geërfd. Nu zouden ze dat kwijtraken.

Eddie had bij de bank aangeklopt en gesmeekt om uitstel van betaling, zodat niet het risico bestond dat het huis voor een appel en een ei werd verkocht en slechts voor een fractie van wat zij zelf dach-

ten dat het waard was. Maar tevergeefs. Er waren niet veel bidders bij de verkoop, maar Eddie kwam de man die het huisje kocht toevallig in de entree van de bank tegen en dit was in Eddies ogen niet iemand die Eddie graag hun vrijplaats zag overnemen. Hij sprak Nederlands maar was geen typische Nederlander, misschien had hij roots op de Nederlandse Antillen.

Meteen daarna verliet de man de hal en liet Eddie met een gevoel van schaamte en leegte achter.

Daarom kreeg hij een lichte schok toen hij vijf minuten later op straat met een knuist op zijn schouder werd tegengehouden en de man die zojuist het huisje had overgenomen naar hem stond te glimlachen.

‘Het is een mooi huis, Eddie,’ zei hij iets te kameraadschappelijk, terwijl hij zijn zonnebril afzette en twee verschillend gekleurde ogen toonde. Een bruin en een blauw oog. ‘Er zijn er niet zoveel met zó’n prachtig uitzicht op de duinen, jullie moeten echt van dat huisje hebben gehouden.’

Zo kan iemand zout in een open wond strooien zonder dat je het je kunt permitteren om haatdragend te reageren.

Eddie knikte en probeerde een besluit te nemen op welk oog van de man hij zich zou focussen. Het koude blauwe of het warme bruine?

‘Ja, dat klopt. Het is voor ons een groot verdriet om het te verliezen.’

‘Hm! Wie zegt dat jullie het moeten verliezen, Eddie?’ De zongebruinde man kwam dichterbij. ‘Er is toch zeker altijd een oplossing.’

De verwarring sloeg toe. Wat bedoelde de man?

‘Dat kan ik me niet voorstellen. We hadden geen geld om de aflossingstermijnen te blijven betalen, zo is het nou eenmaal. Zowel mijn vrouw als ik werken bij de overheid en dan kun je niet maar even wat geld tevoorschijn toveren.’

‘Ook daar is toch wel een oplossing voor, dacht ik zo? Zullen we niet even naar dat cafeetje daar gaan en erover praten?’

In het begin had de man geen speciale wensen als tegenprestatie en wilde hij alleen informatie. En omdat Eddie door zijn werk bij de politie vele mogelijkheden en autorisaties had kostte het hem niets anders dan hier en daar een illegale raadpleging van een dossier. Pas

toen hem werd voorgesteld dat men een streep zou zetten door de koopsom van het zomerhuisje en tegelijkertijd de hele lening zou aflossen werden de dingen te verleidelijk en spannender. Met een bezoek aan de notaris kreeg Eddie voor een paar honderd gulden een bedrijf in handen en opeens bezaten Femke en hij niet alleen het zomerhuisje maar zelfs een paar honderdduizend Zwitserse franks, die op de bedrijfsrekening stonden en vrijelijk konden worden benut.

Eddie koos ervoor Femke niet in te lichten over wat er van hem als tegenprestatie werd verlangd en beweerde daarom dat hij in de Lotto had gewonnen, wat ervoor zorgde dat ze met haar handen in de lucht juichend had rondgerend.

Daarna werden de eisen steeds hoger en gevaarlijker.

Nu dacht Eddie zonder namen te noemen een idee te hebben wie de mensen achter de schermen konden zijn. Vermoedelijk een mengeling van rijke zakenlieden met verschillende achtergronden in Suriname en op Curaçao, en hij had zijn voeten al te diep in het moeras van twijfelachtige handelingen gestoken om er zomaar onderuit te kunnen hun speciale diensten te leveren. De organisatie had al lange tijd in de spotlights van zijn collega's gestaan, maar hoe het daadwerkelijk in elkaar zat wist de Nederlandse politie niet, alleen dat er handel in drugs en misschien ook moorden aan de activiteiten waren verbonden.

Eddie werd opstandig en probeerde via de tussenpersoon uit te leggen dat hij niet rechtstreeks aan de criminele handelingen van deze gewetenloze mensen kon meewerken. Maar plotseling was het bedrag aan Zwitserse franks verdrievoudigd en in zijn postbus lagen de ambitieuze verbouwingsplannen van een architect voor hun zomerhuisje. Pas toen wist hij dat hij definitief gevangenzat en dat hij de regels van het spel moest volgen. Dat betekende dus dat hij na een paar jaar de belangrijkste bron en schakel van de organisatie werd om informatie van allerlei aard te verschaffen en hun op die manier informeerde over de lopende politieonderzoeken, zodat ze altijd hun drugskoeriers konden hergroeperen of vervangen.

Zo werd uiteindelijk ook Eddie degene die in zijn dienstauto voor geldoverdrachten zorgde. En later, toen de ladingen en de hoeveelheden geld te groot werden, schafte hij zich voor dat doel een grote, luxe SUV aan, wat overigens voor zijn gezin ook mooi uitkwam.

Toen hij over de eerste liquidatie door de organisatie hoorde pro-

testeerde hij heftig, wat slechts betekende dat de strop om zijn nek alleen maar strakker werd aangetrokken.

‘Als je nu stopt houden we jou verantwoordelijk, Eddie. Geloof me, we hebben elementen geplaatst die als vernietigend bewijs tegen je kunnen worden gebruikt en dan is je leven voorbij.’

Zo werd Eddie ondanks alle protesten medewetend van een reeks spijkerpistoolmoorden die door de bende was besteld.